

Rektorn vid Marstrands skola

2010-11-09

Varvsgatan

440 30 Marstrand

Dnr 43-2010:3588

kommun@kungalv.se

Skolbeslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn av Marstrands skola
i Kungälv kommun

Tillsyn i Marstrands skola

Förskoleklass och grundskola årskurserna 1-6.

Helhetsbedömning och beslut

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Marstrands skola och Kungälvskommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten.

Vid Skolverkets utbildningsinspektion med beslut år 2006 (Dnr 53:2005-3223) framkom bland annat att Marstrands skola behövde arbeta för att bättre följa upp och utvärdera elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen, elevernas möjlighet till inflytande över sitt eget lärande samt skolans systematiska kvalitetsarbete. Skolverket konstaterade också att rektorns förutsättningar för att kunna fullgöra sitt uppdrag och bidra till skolans utveckling var en fråga för huvudmannen att diskutera.

Skolinspektionens tillsyn år 2010 visar att flertalet av de förbättringsinsatser som Skolverket år 2006 ansåg att Marstrands skola behövde arbeta med fortfarande inte är åtgärdade, vilket Skolinspektionen finner anmärkningsvärt. Som exempel kan nämnas att skolan saknar ett systematiskt arbete för att följa upp och analysera elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen. Skolan behöver också analysera elevernas resultat i förhållande till hur lärarnas pedagogiska kompetens är fördelad. Vidare måste skolan fortsätta arbeta för att öka elevernas möjlighet till inflytande över utbildningens utformning.

Rektorn vid Marstrands skola är rektor även för Hålda skola som ligger på fastlandet. I rektorns tjänst ingår även att driva det kommunala varmbadhuset samt vandrарhemmet på Marstrandsön. I sin tjänst är 25 % av heltid avsedd för rektorsansvaret vid Marstrands skola. Mot bakgrund av detta kan Skolinspektionen konstatera att det fortfarande är aktuellt för huvudmannen att utreda och vid behov utveckla rektorns förutsättningar att driva den pedagogiska utvecklingen vid skolan.

Vid Marstrands skola uppnår inte alla elever kursplanernas mål att uppnå i samtliga ämnen som eleverna läser. Kvalitetsredovisningen för år 2008/09 visar att kunskapsresultaten i förhållande till mål att uppnå redovisas i ämnena svenska och matematik i årskurserna 3 och 5 och i årskurs 5 redovisas även resultatet i engelska. För resterande

ämnen som eleverna läser saknas en analys av elevernas kunskapsresultat i förhållande till lägst mål att uppnå, detta måste skolan arbeta med. Enligt skollagen och de författningar som styr skolan har rektorn det yttersta ansvaret för att skolans resultat utvärderas regelbundet och för att åtgärder sätts in så att eleverna får möjlighet att nå lägst mål att uppnå i samtliga ämnen de läser. Skolan måste arbeta med kvalitetsarbetet så att detta blir systematiskt och leder till konkreta och utvärderingsbara åtgärder. Detta för att öka elevernas måluppfyllelse.

Marstrands skola var en av de skolor i Sverige som Skolinspektionen valde att besöka i kvalitetsgranskningsprojektet "Skolornas arbete vid trakasserier och kränkande behandling" (Dnr 40-2009:1745), projektet pågick under hösten 2009 med besök vid Marstrands skola i augusti månad. Skolinspektionens granskning visade bland annat att skolans likabehandlingsplan relaterade till en föråldrad lagstiftning, att barn och elever inte deltagit i framtagandet av planen, samt att det förebyggande värdegrundsarbetet var bristfälligt. Vid den uppföljning skolan inkom med till Skolinspektionen i mars månad år 2010 presenterades vad som hade åtgärdats och skolans plan för ett fortsatt förbättringsarbete. Skolinspektionen finner det synnerligen anmärkningsvärt att tillsynen i oktober år 2010 bland annat visar att skolan fortfarande har en likabehandlingsplan daterade 2009-05-29 som hänvisar till föråldrad lagstiftning, detta måste åtgärdas. Se vidare under bedömningsområdet "Trygghet och studiero".

Skolinspektionen har i tillsynen av Marstrands skola identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Alla elever ges inte förutsättningar att nå lägst målen att uppnå för årskurs 3 i svenska och matematik och målen att uppnå i årskurs 5 i samtliga ämnen. (Lpo 94, 2.2 Kunskaper).
- Rektorn tar i sitt dagliga arbete inte i tillräcklig omfattning ansvar för att verksamheten i skolan är fokuserad på elevernas utveckling och lärande. (Lpo 94, Mål och riktlinjer).
- Rektorn tar inte i tillräcklig omfattning ansvar för att skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. (2 kap. 3 § 1985 års skollag).
- Rektorn inhämtar inte kunskap om och följer inte upp lärarnas undervisning i samtliga ämnen. (2 kap. 2 § 1985 års skollag, första stycket, tredje meningen och Lpo 94, 2.8 Rektors ansvar).
- Rektorn och lärarna arbetar inte aktivt för att öka elevernas möjlighet till inflytande över utbildningens utformning utifrån stigande ålder och mognad. (4 kap. 2 § 1985 års skollag och Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande).

- Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan. (14 a kap. 2 och 8 § 1985 års skollag).
- Rektorn tar inte i tillräcklig grad ansvar för att det bedrivs ett målinriktat och systematiskt, förebyggande värdegrundsarbetet vid skolan som kommer alla elever till del. (14 a kap. 7 och 8 §§ 1985 års skollag).
- Särskilt stöd ges inte i samtliga ämnen till elever som har behov av det. (5 kap. 2 § grundskoleförordningen).

I samband med uppföljningen ska skolan redovisa måluppfyllelse i årskurs 3 för svenska och matematik och måluppfyllelse i årskurs 5 i samtliga ämnen.

I samband med uppföljningen ska skolan redovisa en plan mot kränkande behandling som svarar mot de krav som finns i 14 a kap. 8 § 1985 års skollag.

Bedömningarna redovisas i bilaga 2

Rektorn och Kungälv kommun har ansvar för att Marstrands skolas brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag beslutet för Kungälv kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorn och Kungälv kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

Skolinspektionen kan konstatera att Marstrands skola har en likabehandlingsplan för arbetet mot kränkande behandling som inte motsvarar diskrimineringslagens krav. Skolans rektor har uppmärksamats på förhållandena och Diskrimineringsombudsmannen som har tillsynsansvar över diskrimineringslagen kommer att informeras. En kopia av beslutet skickas till Diskrimineringsombudsmannen.

Beslut

Tillsyn i skolan

2010-11-09

4 (4)

Dnr 43-2009:3996

I ärendets slutliga handläggning har utredaren Magnus Jonasson deltagit.

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson

Enhetschef

Karin Widlund

Undervisningsråd

Bilagor:

Bilaga 1	Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan
Bilaga 2	Tillsynsprotokoll och bedömningar för Marstrands skola

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Kungälv kommun under hösten år 2010. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Marstrands skola den 12 oktober.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett beslut (slutligt beslut). Skolbesluten från samtliga skolor i kommunen fogas då till det beslutet som bilagor. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister senast tre månader efter att kommunbeslutet meddelades.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: **måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö** samt **enskild elevs rätt**. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. Det innebär att 1985 års skollag är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning fram tills dess.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Marstrands skola, dels den information som samlats in under besöket. I Marstrands skola intervjuades rektorn, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever vid Marstrands skola

Marstrands skola	Antal elever
Förskoleklass	15
Grundskola årskurserna 1–6	66

Källa: Statistik från skolan

Marstrands skola ligger på Marstrandsön i skärgården utanför centralorten Kungälv. Eleverna vid skolan bor på ön eller på Koön, det går en linfärja mellan öarna. Vid skolan finns ett arbetslag med fem lärare och rektorn finns vid skolan fyra halvdagar i veckan. Vid skolan finns förskoleklass och elever i årskurserna 1-6 som går i åldersblandade klasser. Eleverna i årskurs 6 åker färja och buss till Ytterbyskolan i Ytterby för att ha moderna språk. Det är till denna skola merparten av eleverna fortsätter i årskurserna 7-9.

Tillsynsprotokoll för Marstrands skola

Rutan vid varje bedömningsområde fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning (och betyg)

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse och resultat

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Alla elever ges inte förutsättningar att nå lägst målen att uppnå för årskurs 3 i svenska och matematik och målen att uppnå i årskurs 5 i samtliga ämnen.

Författningsstöd:

1994 års läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet (Lpo94), 2.2 Kunskaper

Motivering:

I kvalitetsredovisningen för läsåret 2008/09 redovisas resultaten vid de nationella ämnesproven i svenska och matematik i årskurs 3 och i svenska, engelska och matematik i årskurs 5. Kvalitetsredovisningen saknar en sammanställning och analys av antal elever som klarat kravnivån. En av skolan gjord sammanställning visar att både i årskurs 3 och 5 klarade 100 % av pojkarna och ca 85 % av flickorna kravnivån för samtliga delprov. Sammanställningen analyserar inte siffrorna.

Marstrands skola saknar en systematisk sammanställning över elevernas kunskapsresultat i förhållande till målen att uppnå i samtliga ämnen som eleverna läser. Intervjuer med lärare och rektorn visar att de saknar underlag för att kunna göra denna analys och att lärarnas kunskap om elevernas kunskapsutveckling mer "bygger på en känsla" de har än systematisk kunskap om elevernas resultat i förhållande till mål att uppnå.

Vid Skolverkets inspektion år 2006 var kunskapsresultaten ett av de förbättringsområden skolan hade att arbeta med. Skolinspektionen finner det anmärkningsvärt att skolan fortfarande saknar en samlad kunskap om elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen. Denna kunskap är en förutsättning för att skolan ska kunna utveckla sina metoder för att ge alla elever förutsättningar att nå lägst målen att uppnå för utbildningen.

I samband med uppföljningen ska skolan redovisa måluppfyllelse i årskurs 3 för svenska och matematik och måluppfyllelse i årskurs 5 i samtliga ämnen.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolans uppdrag

Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning:

Rektorn tar i sitt dagliga arbete inte i tillräcklig omfattning ansvar för att verksamheten i skolan är fokuserad på elevernas utbildning och lärande.

Författningsstöd:

Lpo 94, Mål och riktlinjer

Motivering:

Intervjuer med rektorn och lärarna vid skolan visar att rektorn är förtrogen med rutinerna vid skolan och visar tillit till lärarna. Rektorn saknar dock kunskap om hur lärarna arbetar i sina respektive klasser för att nå målen i samtliga ämnen. Det saknas också ett av rektorn initierat kvalitetsarbete där lärarna på ett systematiskt sätt kan visa på elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen. Därmed saknar rektorn kunskap för att tillsammans med läraren kunna utvärdera de resultat som lärarens undervisning ger i form av vilken måluppfyllelse eleverna når.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolans uppdrag**Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag****Bedömning:**

Rektorn tar inte i tillräcklig omfattning ansvar för att skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Författningsstöd:

2 kap. 3 § 1985 års skollag

Motivering:

Vid Marstrands skola arbetar lärare och elever i ett klassläraresystem. Detta innebär att läraren undervisar eleverna i alla, eller flertalet av de ämnen som eleverna läser. Intervjuer med lärare och rektorn visar att lärarna saknar utbildning i ett antal ämnen de undervisar i. Skolan saknar bland annat lärare med utbildning i engelska, naturorienterade ämnen och i hem- och konsumentkunskap.

Skolinspektionen kan konstatera att det åligger rektorn att arbeta för att eleverna i så stor omfattning det är möjligt har rätt att undervisas av lärare som har utbildning i de ämnen de undervisar i. Eleverna vid Marstrand skola åker i årskurs 6 buss till Ytterbyskolan för att få undervisning i moderna språk. Skolinspektionen ställer sig frågande till varför skolan inte söker hjälp av andra skolor i kommunen också när det gäller t.ex. undervisning i engelska för elever i årskurs 5 och 6, då skolan saknar personal med utbildning i ämnet engelska för dessa årskurser. Skolinspektionen ser allvarligt på att det vid Marstrand skola i så hög omfattning saknas lärare med utbildning i de ämnen som de undervisar i och vill påtala vikten av ämnesbehöriga lärare för elevernas möjlighet att nå lägst målen att uppnå i samtliga ämnen.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Fokus på lärande****Bedömning:**

Rektorn och lärarna arbetar inte aktivt för att öka elevernas möjlighet till inflytande över utbildningens utformning utifrån stigande ålder och mognad.

Författningsstöd:

4 kap. 2 § 1985 års skollag

Lpo 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande

Motivering:

I den inspektion som gjordes av Skolverket år 2006 var elevernas möjlighet att ha inflytande över det egna lärandet en av de punkter där Skolverket krävde förbättringsinsatser.

Intervjuer med elever, lärare och rektorn vid Skolinspektionens tillsyn år 2010 visar att skolan behöver fortsätta arbeta med elevernas inflytande. Intervjuer med eleverna, samt enkäter gjorda vid skolan, visar att det är lärarna som oftast bestämmer om "hure" i undervisningen och att elevernas inflytande oftast handlar om att få välja mellan av lärarna uppgjorda alternativ. Eleverna berättar att lärarna arbetar på olika vis och att det förekommer mer möjlighet för eleverna att påverka hos vissa lärare än hos andra. Vid intervju med lärarna bekräftar de det som eleverna berättar och menar att detta är ett utvecklingsområde vid skolan.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Trygghet och studiero****Bedömning:**

Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan.

Författningsstöd:

14 a kap. 8 § 1985 års skollag

Motivering:

Marstrands skola har en likabehandlingsplan som är upprättad för läsåret 2009/10, denna innehåller bland annat en plan mot kränkande behandling. Planen utgår från gammal lagstiftning. Planen innehåller inte heller en uppföljning av tidigare års planer.

Planen är inte heller upprättad under medverkan av barn och elever.

Inför Skolinspektionens tillsyn vid Marstrands skola skickades begärda dokument in från skolan till Skolinspektionen, ett av dessa var likabehandlingsplanen. En genomgång av denna visar att planen är identiskt med den plan som kritiserades vid den kvalitetsgranskning i projektet "Skolornas arbete vid trakasserier och kränkande behandling", som utfördes av Skolinspektionen år 2009. Skolinspektionen ser synnerligen allvarligt på att de åtgärder som skolan anmodades att tillse efter granskningen vad gäller planens innehåll och upprättande fortfarande inte är åtgärdade.

I samband med uppföljningen ska skolan redovisa en plan mot kränkande behandling som svarar mot de krav som finns i 14 a kap. 8 § 1985 års skollag.

Skolinspektionen kan konstatera att Marstrands skola har en likabehandlingsplan för arbetet mot kränkande behandling som inte motsvarar diskrimineringslagens krav. Skolans rektor har uppmärksamats på förhållandena och Diskrimineringsombudsmannen som har tillsynsansvar över diskrimineringslagen kommer att informeras. En kopia av beslutet skickas till Diskrimineringsombudsmannen.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Rektorn tar inte i tillräcklig grad ansvar för att det bedrivs ett målinriktat och systematiskt, förebyggande värdegrundsarbetet vid skolan som kommer alla elever till del. (14 a kap. 7 och 8 §§ 1985 års skollag).

Författningsstöd:

14 a kap. 7 och 8 § 1985 års skollag

Motivering:

Vid ovan nämnda kvalitetsgranskning vid Marstrands skola år 2009 fick skolan som ett av flera utvecklingsområden att arbeta med det förebyggande värdegrundsarbetet samt att reflektera över de värderingar och normer som råder vid skolan.

Tillsynen år 2010 visar att alla lärare arbetar med sina elever när något inträffat och för detta finns väl kända rutiner. Vad gäller det främjande och förebyggande arbetet berättar elever och lärare vid intervjuer att skolan fortfarande saknar ett systematiskt arbete som bygger på gemensamma normer och värden vid skolan. Lärarna "tror" att alla arbetar i sina klassrum och rektorn förlitar sig på att så är fallet, men då det saknas

utvärderingar och analyser över resultatet med arbetet normer och värden vet varken rektorn eller lärarna vilket arbete som pågår vid skolan.

Vid Marstrands skola finns få elever med utländsk bakgrund. Skolan saknar omvärldskontakter med skolor och elever utanför området, vilket kan vara ett sätt att arbeta för att göra elevernas perspektiv vidare. Flertalet av eleverna vid skolan fortsätter i årskurs 7 till Ytterbyskolan i Ytterby. Vid denna skola finns ett relativt stort mångkulturellt inslag. Ett av skolans viktigaste uppdrag är att förbereda elever på det samhälle som de som samhällsmedborgare ska känna till. Marstrands skola har inte hittat något sätt att låta dem ta del av den mångfald som finns representerad i det svenska samhället.

Intervjuer med eleverna visar att om det förekommer kränkningar som elaka tilltal och kommentarer tar de vuxna tag i detta med en gång. Eleverna känner tilltro till sina lärare, men alla är inte säkra på att de skulle berätta om något händer, ibland går de hellre till en kamrat. Lärarna är medvetna om att de behöver fortsätta och öka sina ansträngningar för att tillsammans med eleverna få till stånd ett så bra klimat som möjligt vid skolan.

Skolinspektionen ser synnerligen allvarligt på att det utvecklingsarbete som presenterats till Skolinspektionen som en följd av kvalitetsgranskningen ännu inte gett effekt i arbetet vid skolan.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Särskilt stöd ges inte i samtliga ämnen till elever som har svårigheter i skolarbetet.

Författningsstöd:

4 kap. 1 § andra stycket 1985 års skollag

Motivering:

Intervjuer med rektorn och lärare vid skolan visar att skolan har rutiner för att identifiera elever i behov av särskilt stöd. Särskilt stöd ska enligt skollagen ges till elever i behov av detta och rätten till särskilt stöd gäller elevens samtliga ämnen.

Intervjuer med lärare och rektorn visar att särskilt stöd framförallt enbart ges i svenska och matematik. Det finns elever som är i behov av särskilt stöd i andra ämnen som de läser, men som inte kan få detta stöd, vilket måste åtgärdas.

Enligt de författningar som styr skolan är det ytterst rektorns ansvar att se till att elever i behov av särskilt stöd utreds, att åtgärdsprogram som visar på elevens behov och riktade insatser skrivs och att åtgärderna följs upp och utvärderas. Skolinspektionen ser allvarligt på att eleverna vid Marstrands skola inte får det särskilda stöd de har rätt till i samtliga ämnen, vilket måste åtgärdas.

